

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА - гр. СТАРА ЗАГОРА

ул. „Цар Иван Шишман“ № 76; тел. 62-38-18 - директор, 62-38-18 - канцелария

e-mail: info-2408151@edu.mon.bg

Утвърждавам:

Директор.....

/Еленка Иванова/

Заповед №

9 / 15. 09. 2023

ГОДИШЕН ПЛАН

ЗА ТЕРАПЕВТИЧНАТА ДЕЙНОСТ НА ЛОГОПЕДА НА ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА
ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА гр. СТАРА ЗАГОРА

УЧЕБНА 2023/2024

Приет на ПС с протокол № 1 / 15. 09. 2023.....

Логопедичната езиково-говорна рехабилитация се предоставя на всеки ученик въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. Рехабилитацията на комуникативните нарушения се осъществява в логопедични кабинети в центъра, осигурен със специални технически и дидактически средства, методики и материали. Дейностите за корекция, езиково-говорно реабилитиране и адаптирането на ученика към комуникативен модел на общуване и взаимодействие, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа индивидуално или групово на детето или ученика.

ДЕЙНОСТИ

1. Оценка на функционирането на ученика за определяне на:

1.1. интелектуалното и познавателното развитие на всички ученици;

1.2. комуникативни умения на всеки ученик

- оценяване на общо говорно развитие, най-общо обособено в три основни езикови нива

- оценяване нивото на адекватно приложение на езика на комуникативно,

надкомуникативно и паракомуникативно равнище(за деца със сензорни нарушения)

-оценяване степента на взаимовръзка език-говор-семантичност, оценява се нивото на развитие а импресивен и експресивен речников запас

-оценяване общото артикулационно функциониране говорния апарат и търсене на евентуали причини за езиково-говорни нарушения в него

-оценяване индивидуалната нагласа на ученика и неговите дефицити към процеса на терапевтична работа

-1.3.моторно-двигателни умения на всеки ученик

-1.4.потенциалните възможности и уменията за самостоятелен и независим

живот

Оценяването на функционирането на детето или ученика се осъществява съвместно с останалите специалисти от координиращият екип на Център за специална образователна подкрепа гр. Стара Загора.

2. Извършва дейности за преодоляване и/или коригиране на езиково-говорни дефицити.

Съдейства за изграждане на позитивен климат в Център за специална образователна подкрепа гр. Стара Загора, като логопедичната подкрепа включва:

- диагностика на комуникативните нарушения

корекционно-терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения

- превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности

- идентифициране на езиково-говорни дефицити и търсене на ефективна методика за преодоляването или смекчаването им до степен, в която ученикът да постига положителни резултати на ниво общуване

- предоставяне на методическа помощ на учителите и запознаването им с проблема на всеки един ученик с езиково-говорни дефицити

извършване на групова работа с ученици

3. Определяне съвместно с другите специалисти от координиращият екип, в зависимост от потребностите на детето или ученика въз основа на извършената оценка:

- продължителност на процеса.

- необходимата допълнителна подкрепа за личностно развитие – рехабилитационна и терапевтична работа

- вида и формата на обучение на детето или ученика

Логопедичната превенция на комуникативните нарушения и обучителни трудности включва:

- определяне на потребностите на децата и учениците от логопедична работа.

Логопедичната диагностика на комуникативните нарушения включва:

- диагностика при нарушения на говора

- диагностика на езиковата компетентност на деца от 4- до 6-годишна възраст

- невропсихологична диагностика на входно и изходно равнище на деца от 4- до 6-годишна възраст и на ученици от начален, прогимназиален, първи и втори гимназиален етап

Корекционно-терапевтичната дейност при установени индикации за комуникативни нарушения включва:

- изготвяне на индивидуални програми за корекционно-терапевтична дейност за всички деца и ученици с комуникативни нарушения;
- провеждане на корекционно-терапевтична дейност с деца и ученици с комуникативни нарушения.

Консултативната дейност включва:

- консултиране на учители за особеностите и потребностите на деца и ученици с комуникативни нарушения и предоставяне на методическа подкрепа при работата с деца и ученици с комуникативни нарушения;
- консултиране, подкрепа и мотивиране на родителите/представителите на децата/лицата, които полагат грижи за децата с комуникативни нарушения, за активно участие в логопедичния процес.

4. Подкрепа на родители и настойници на децата или учениците.

- Запознаване по-обстойно на родителите на децата/учениците с техния проблем и възможните терапевтични методи за преодоляването или смекчаването на посочения проблем, с цел понижаване на първоначалните стресови ситуации на родителите от установяването на проблема и липсата на достатъчна информираност за него

- Съпровождане от специалиста в хода на различните задачи, които трябва да се решават през различните етапи в развитието на детето или ученика

- Запознаване на родителите с екипната работа на логопеда с психолога и другите специалисти в Центъра, когато логопедичната рехабилитация трябва да включи и друг специалист (например при високи нива на стрес и липса на адаптивност към процеса на рехабилитация, се търси и подкрепата на психолог)

- Поддържане на постоянна обратна връзка на терапевт-дете-родител, запознаване на родителите с ефективни методи, които да са им в помощ при взаимоотношенията им с детето/ученика

5. Взаимодействие с родителите, представителите на детето или лицата, които полагат грижи за децата, с педагогическите и другите специалисти в центъра и с координиращите екипи в детските градини и в училищата за осигуряване на обучението и подкрепата на учениците със специални образователни потребности и за подпомагане на процеса на приобщаване на детето или ученика. Запознаване със специализирана литература, с различни материали за работа с детето или ученика.

6. Оказване на логопедична подкрепа за:

- откриване и развитие на силните страни и способности на децата или учениците;

- преодоляване на трудности в общуването и в обучителния процес като цяло;
- стимулиране цялостното развитие на учениците за успешна социална и професионална реализация;

- ако е необходимо изграждане на компенсаторни механизми за постигане на оптимални резултати от обучението;

- ученика да развие своите силни страни в общуването за по-доброто и пълноценно протичане на комуникативния процес.

7. Оказване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в ЦСОП гр. Стара Загора
Според логопедичното изследване учениците са разпределени в три основни групи спрямо нивото на Езиково-говорно и комуникативно развитие:

1. I-во ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие:

- с пълна липса на реч и затруднения в комуникацията и с ограничения в разбирането, затруднения в изразяването, в усвояване на умения и знания за себе си и околната действителност

2. II-ро ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие:

- с частично развита активна реч и комуникативни нарушения, с ограничения в разбирането, затруднения в изразяването и в усвояване на умения и знания за себе си и околната действителност и с начални комуникативни умения

3. III-то ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие:

- с формирана в различна степен активна свързана реч, със затруднения в артикулацията и комуникацията

I-во ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие - деца и ученици с пълна липса на реч, затруднения в комуникацията, ограничения в разбирането, затруднения във формиране на умения за изразяване и себепознаване:

- подобряване на разбирането на насрещна реч, умения за изпълнение на действия по инструкция;
- слухово внимание;
- формиране и подобряване на пространствените отношения;
- подобряване на фината моторика;
- мануален и орален праксис /игри с пръсти, музикално подвижни игри с песни и артикулационна гимнастика/;
- комуникативни умения: употреба на невербални средства - поза, жест, мимика;
- формиране и подобряване на представите за: разпознаване, усвояване на названията на предмети и практически умения за действия с тях, откриването им в символни картинки;
- натрупване и обогатяване на пасивен и активен речник на ниво близко обкръжение;
- ориентация и работа със символни означения и индивидуално визуално разписане;
- количествени представи/едно и много/;
- сензорна стимулация - /слухова, зрителна, тактилна / за внимание, музикален слух, ритмика, осъзнаване и предизвикване на емоционална реакция;
- провокиране произнасяне на гласни, срички, кратки думи.
- артикулационни упражнения и звукоподражания;
- формиране на понятия за пространство и ориентиране спрямо обекти:

II-ро ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие – деца и ученици с частично развита активна реч и комуникативни нарушения, с ограничения в разбирането, затруднения в изразяването и в усвояване на умения и знания за себе си и околната среда, с начални комуникативни умения:

- развиване на фонемна гнозис;
- подобряване на разбирането и уменията за изпълнението на инструкции и действия с предмети;

- стимулиране активната реч, развиване на комуникативните умения - повторна реч, думи, кратки изречения, отговор на въпроси – начални умения за прост диалог;
- количествени представи - един и много, броене и съотнасяне с цифри;
- ориентиране, показ и назоваване - части на тялото, пространствени представи, практически упражнения;
- развиване на фината моторика – конструктивни, изобразителни и графомоторни умения;
- комуникативни умения - невербални жестове, символни картини за изразяване на желания, диалогичната реч – разбиране на значението и употребата;
- обогатяване пасивен и активен речник по теми - разпознаване на плодове и зеленчуци, животни и птици, приказни герои, членове на семейството;
- усвояване умения за структуриране на изречения с картинки в терапевтичен албум.

III-то ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие – деца и ученици с формирана в различна степен активна свързана реч, със затруднения в артикулацията и комуникацията:

- подобряване на артикулационната моторика и правилно речево дишане;
- обогатяване на пасивен и активен речник - предметен и глаголен;
- стимулиране и развиване на диалогичната и монологична реч;
- подобряване на пространствените представи, ориентиране в предлози и предложни отношения;
- развитие и подобряване на фина моторика - изобразителни и конструктивни умения;
- фонематичен слух – откриване на предявен звук в серия срички, в думи;
- звуков анализ, брой думи в изречение, различаване и правилна употреба на звучни и беззвучни съгласни в думи;
- групиране по признак (*цвет, големина, форма*), броене в прав и обратен ред;
- постановка и автоматизация на звукове в срички, думи и изречения;
- съставяне на изречения и кратки разкази по картина и по серия от картини, преразказ на кратък слухово възприет текст;
- умение за четене и четене с разбиране - приказки, разкази, разширен диалог и диалози между герои;
- подобряване на конструктивните умения: сглобяване на разрязани фигури, пъзели, фигури от клечки - геометрични фигури, къща, дърво, ограда.
- в света на приказките - четене с разбиране, изразително четене, по роли - заучаване реплики, подреждане картинки от любими приказки и преразказ.
- подобряване на диалогичната реч употреба на въпросителни изречения, учтива форма на речеви етикет.

Включени дейността по рехабилитация на комуникативните нарушения и логопедичната работа:

- - Музикотерапия - слушане музика от различни жанрове, детски песни за подобряване разбирането, концентрацията, слухово внимание, за стимулиране на комуникацията и насърчаване напредъка в речевото развитие и за предизвикване на радост, положителни емоции и спокойствие, за стимулиране на двигателни импровизации, усвояване знания и умения

- - Занимания по Логоритмика (индивидуални и групови) за развиване на музикален слух, слухово внимание, ритмика, динамика, опознаване и умение за работа с детски музикални инструменти, двигателни импровизации по текста на песни с цел провокиране поява на активна реч или развитие на вече формираната.
- - Приказкотерапия – възприемане на приказки, за развиване на диалогична и монологична реч (разговор за добрите и лошите постъпки на героите, заучаване диалози между тях, рисуване и оцветяване на любими герои);
- За учениците от I-во и II-ро ниво на Езиково-говорно и комуникативно развитие- Помагачи технологии чрез които се провеждат индивидуални логопедични терапии с комуникатор, с който учениците могат да общуват с другите. Заниманията по програмата включва също и занимателни игри за привличане на внимание, формиране умения за работа, опознаване на видове животни – визуално и гласово в средата в която живеят, откриване на еднаквост, символни картинки с изображения за изразяване на желаня, чувства, за писане на думи, насекоми, игри за съотнасяне, за съставяне на изречения, чрез символни картинки с поглед.

Съвместна терапевтична работа на логопеда с други специалисти:

- съвместно със учител-специален педагог за провеждане на учебен час с класа в класна стая Монтесори среда при усвояване на практически умения за работа с различни материали
- съвместно с рехабилитатор провеждане на терапевтична сесия за рехабилитация на физическите увреждания
- съвместно със учител ЦДО за провеждане на занимания по интереси с групата на познавателна дейност чрез свободни игри
- съвместно с другите специалисти подпомагане на учениците в сензорно базирани дейности – сензорни кръгчета за подготовка за учене